

KURULUŞUNUN 550. YILINDA İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ VE AVRUPA ÜNİVERSİTELERİ SİMPOZYUMU

Arslan TERZİOĞLU*

Son bin yıllık tarihimizde çok önemli olan hadiselerden 1453'te İstanbul'un fethi ve İstanbul Üniversitesi'nin Fatih Sultan Mehmed tarafından kuruluşunun 550. yıldönümü ile 1923'te Cumhuriyetimizin kuruluşunun 80. yılı ve büyük Atatürk'ün 1933'te gerçekleştirdiği Üniversite Reformu'nun 70. yılı 2003 yılında kutlanacaktır. Bu nedenle, "Kuruluşunun 550. Yılında İstanbul Üniversitesi ve Avrupa Üniversiteleri Simpozyumu" 30 Mayıs 2003 Cuma günü İstanbul Tıp Fakültesi 16. Kurultayı çerçevesinde Avrupa ve ABD'den 30'a yakın bilim adamının katılımı ile gerçekleşti. Aralarında Münih Üniversitesi rektör yardımcısı, Graz ve Lübeck Üniversiteleri eski rektörleri, Münih Üniversitesi eski rektör yardımcısı, Regensburg Üniversitesi Tıp Fakültesi eski dekanı, Münih Erich Frank Kurumu eski ve yeni başkanları, Frankfurt, Nürnberg- Erlangen, Viyana, Padova ve Texas-Londra Üniversitelerinden öğretim üyeleri de bulunuyordu. 30 Mayıs'taki bu simpozyum, saat 14.00'te İstanbul Üniversitesi'nin Kuruluşu oturumu ile Münih Üniversitesi rektör yardımcısı Prof. Dr.Reinhard V. Putz ve İstanbul Tıp Fakültesi başhekimisi Prof. Dr.Emine Koçyiğit başkanlığında açılarak, Münih Tıp Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr.Dr.h.c.mult.H.Goerke'nin "Avrupa Üniversitelerinin Kurulmaya Başlamaları ve Görevleri" konulu konuşmasının Münih Tıp Fakültesi'nden Prof. Dr.Dr.h.c.W.Gernet tarafından okunması ile başladı. Avrupa Üniversitelerinin İslam tababetinin ve Selçukluların Medrese olarak kurulan devlet üniversitelerinin tesiri ile kurulup gelişmesini müteakip, 19.yüzyıldan itibaren İngiliz, Alman, Fransız tiplerinin ge-

lişerek, bizde batılılaşma döneminde ve İstanbul Üniversitesi'nin Atatürk'ün Üniversite Reformu ile yeniden yapılanmasında Alman Üniversite tipinin etkin olduğu belirtildi. Prof. Dr.Dr.Arslan Terzioğlu ise "Kuruluşundan Üniversite Reformuna Kadar İstanbul Üniversitesi" konulu kapsamlı konuşmasında, Dünya'da ilk devlet üniversitesi olarak kurulan Selçuklu dönemi üniversitelerinin devamı olarak Osmanlı döneminde bu gelenek devam ederek 29 Mayıs 1453'te İstanbul'un fethini müteakiben Ayasofya'da ve Zeyrek'te tesis edilen medreselerde İstanbul Üniversitesi'nin kurulduğunu, bununla ilgili olarak Ebu Behram ed-Dımişkî'nin Atlas-ı Minör tercümesinde ve Fatih Vakfiyesinde bilgi verildiğinden bahsetti. Ayrıca Zeyrek'teki medresenin Fatih Sultan Mehmed tarafından tesisinden Fatih Vakfiyesinin Sultan III. Murad zamanında Türkçe'ye çevrilen nüshasında ve Taşköprüzade'nin eş-Şekaik-i en-Numaniye eserinin Isparta'da Halil Hamid Paşa Kütüphanesi'ndeki nüshasında bahsedilmesine rağmen, son günlerde tarihçi geçinen bazı zevatın İstanbul Üniversitesi'nin fetihden sonra Ayasofya ve Zeyrek'te tesisinden şüphe duyan beyan ve yayınlarda bulunmasını da Prof. Dr.Dr.Arslan Terzioğlu bildirisinde eleştirdi. Diğer taraftan, zaten İstanbul'un fethinden çok önce Bursa ve Amasya Darüüşşifalarında tıp eğitimine başlandığına göre İstanbul'un fethinden sonra Ayasofya ve Zeyrek'te tesis edilen bu üniversitelerde, eski rektör Prof. Dr.Cemil Bilsel'in Üniversite Tarihi'nde belirttiği gibi tıp eğitiminin de hukuk, teoloji ve astronomi tahsili ile birlikte başlamış olacağına işaret eden Arslan Terzioğlu, 1400'lü yılların

başında Bizans imparatoru II. Manuel'in Fransa ve İngiltere gezisi sonrası Kariye Camii civarında Prodromus Pedra Manastırı ve Ksenon Tou Kralou hastanesinde tıp ağırlıklı olarak kurulan ilk Bizans Üniversitesi'nin kalıntıları ve Zeyrek'te 1136'da kurulan ünlü Pantokrator hastanesinin kalıntıları, fetihten sonra tıp eğitiminin İstanbul'daki bu ilk Türk Üniversite kuruluşunda devam etmiş olabileceğini bazı kaynaklara dayanarak belirtti. 1444'te bu son Bizans Üniversitesi rektörü Johannes Argyropoulos'u bu üniversite ile birlikte gösteren, Oxford'daki bir eski eserdeki resmini de gösterdi. Ayrıca Fatih Sultan Mehmed'in 1453'te fetihten hemen sonra, bugünkü İstanbul Üniversitesi binasının yerinde tesis ettiği Eski Saray'da Enderun denilen bir Saray Üniversitesi kurduğu gibi 1472-78 yılları arasında bugün Topkapı Sarayı olarak bilinen Saray-ı Cedid-i Âmire'de de hastanesi ile birlikte bir Enderun Üniversitesi tesis ettiğine işaret etti. Bu Saray Üniversitesi'nden planlarıyla 1665'te bahseden, oradan Ali Ufkî Bey olarak yetişen Alberto Bobovio'nun Saray-ı Enderun isimli eserinde, bu Saray Üniversitesi'nde Türk ve Yahudi hocaların ders verdiği, ayrıca diğer bilimlerin yanı sıra tıp ve mühendislik eğitimi verildiği belirtilmektedir.

Fatih'in 1470'te tesis ettiği Fatih Külliyesi'nde ise İstanbul Üniversitesi'nin, medreseleri, tıp akademisi ve Darüşşifa denilen eğitim hastanesi ile daha büyük imkanlara kavuştuğunu, bunu 1557'de Darüşşifa ve tıp medresesi de olan Kanuni Sultan Süleyman'ın Süleymaniye Külliyesi'nin takip ettiğine bu bildiride işaret edildi. Katip Çelebi'nin Mizanü'l-Hak eserinde belirtildiği gibi, Kanuni'den sonra bu medreselerde fen bilimlerine önem verilmemesi neticesi gerileme başlamıştır.

Buna karşın 17. yüzyılın hemen ikinci yarısından itibaren Avrupalı hekimlerin ünlü eserlerinin Osmanlı Saray Hekimleri tarafın-

dan İstanbul'da, Paşaların tercümanları vasıtasıyla Belgrad'da Türkçe'ye çevrilmeye başlamasıyla Türkiye'de bilimin ve tababetin batılılaşmaya yöneldiği görülür.

Ordudan sonra donanmanın da modernleşmesi için Sultan III. Selim zamanında çıkarılan "Bahriye Kanunnamesi" gereği 18 Zilkade 1219 (17 Şubat 1805) tarihinde verilen bir tahrirle İstanbul'da Tersane-i Âmire'de hekim ve cerrah yetiştirilmek üzere modern bir tıbbiye kurulması öngörülmüş ve ilk olarak Spitalya denilen hastanesi ve sonra 17 Şevval 1220'de (9 Ocak 1806) Tıbhane veya Tabibhane denilen askeri tıp fakültesi niteliğindeki kısmının açıldığı arşiv belgelerinden anlaşılmaktadır. Temmuz 1822'de Kasımpaşa yangınında yanan bu tıbbiyenin yerine bazı kaynaklara göre Venedik'in tıp fakültesi Padua'da tıp eğitimi gördüğü ileri sürülen Hekimbaşı Mustafa Behçet Efendi'nin, orduya lüzumlu hekim ve cerrah yetiştirilmek üzere bir tıbbiye kurulması teklifini Sultan II. Mahmud uygun gördüğünden yeni tıp okulu 1827 yılı 14 Mart Çarşamba günü Şchzadebaşı'nda Tulumbacıbaşı Konağı'nda Tıbhane-i Âmire ve Cerahane-i Âmire olarak açılmıştı. Bu müessese, sonra 17 Şubat 1839'da Galatasaray'da Sultan II. Mahmud tarafından tesis edilen ve Dr. Bernard gibi Viyanalı hocaların ders verdiği Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i Şahane'ye kadar olan gelişmede ikinci merhaleyi teşkil eder.

Viyana'dan getirilen Dr. Bernard, yönetimiyle görevlendirildiği Galatasaray'daki Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i Şahane denilen bu askeri tıbbiyeyi Viyana'daki Josephinum'u örnek alarak organize etmiş, 1842'de Fransızca 1300 cilt tıp kitabından oluşan kütüphanesi, botanik bahçesi ve tabiat müzesi oluşturmuştu. 20 Temmuz 1842'de Hopital d'Instruction denilen 50'şer yataklı dahiliye, cerrahi ve göz kliniklerinden oluşan 150 yataklı uygulamalı eğitim hastanesi hizmete açılmıştı.

1848 yılında dört alışkan ğrenci Viyana'da imtihan vermek üzere gönderilmiş; bu ğrenciler Viyana'da girdikleri imtihanları başarı ile kazanarak Viyana Tıp Fakültesi'nin tıp doktoru ünvanını almışlardır. Böylece eğitim kalitesi bu öğrencilerin verdikleri imtihanla, Viyana'da da tasdik edilen Galatasaray'daki Tıbbiye, Padişah Abdülmeccid tarafından bir fermanla Darlfnn-ı Tıbbiye-i şahane olarak fakülte mertebesine çıkarılmıştı. Bizde ilk defa Avrupa tıp fakülteleri gibi "Docteur en Medecine et en Chirurgie" yani tıp ve cerrahi doktoru nvanı tevcih eden Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i şahane'nin o dönem diplomalarında da isminin "Facult de Mdecine de Constantinople" yani "İstanbul Tıp Fakültesi" olarak verilmesi tarihi açıdan çok önemlidir.

1848 yılı 11 Ekim'inde Galatasaray'daki bina yanınca, Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i şahane önce Hasköy'deki Kumbarahane'ye, 1874'de tekrar Galatasaray'a, 1876'da Demirkapı'ya gidilmiş, idadi sınıfları Kuleli'ye taşınmıştı. 1867'de Türkçe eğitim verilen Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye kurulmuştu.

Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye-i şahane, 1867'de açılan sivil tıbbiye Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye ile, Gülhane'nin başına getirilen Prof. Dr.R.Rieder 'in önerilerine göre Haydarpaşa'da inşa edilen binada Darlfnn-ı Osmanı Tıp Fakültesi adı altında 1909'da birleştirilinceye kadar tedrisata devam ederek Türk tıbbının batılılaşmasında büyük bir rol oynamıştır. Cumhuriyet'in ilanından sonra İstanbul Darlfnn Tıp Fakültesi olarak faaliyetine devam etmiştir. Atatürk devrinde, o dönemin Milli Eğitim Bakanı Dr.Reşit Galip'in gayretleri ile 31 Mayıs 1933'te çıkarılan 2252 sayılı kanunla niversite Reformu gerçekleşme safhasına girerek aynı yılın 31 Temmuz'unda Darlfnn lağvedilip, yerine 18 Kasım 1933'te İstanbul niversitesi tesis edilerek açıldı ve 19 Kasım 1933'te eğitime başladı. Böylece niversite içinde İstanbul Tıp Fakültesi de yeniden teşekkül etti.

1933'teki bu niversite Reformu ile ayrılan eski Darül-Fnn hocalarının yerine Hitler Almanyası'ndan kaçan 42 kadar Alman profesör tayin edilmişlerdi. Bu işlemlerin gerçekleştirilmesinde İsviçreli pedagoji profesörü Malche ile Alman patoloji profesörü Schwartz büyük rol oynadılar. Sadece İstanbul Tıp Fakültesi'nde 1933 ile 1945 yılları arasında 19 Alman tıp profesörü, klinik ve enstitü direktörü olarak görev almışlardı. Bunların yanı sıra kil Muhtar zden, Mazhar Osman, Hulusi Behçet, Tevfik Salim Sağlam Paşa, Neşet mer gibi kendi sahalarında ünlü bir çok Türk hocaların da İstanbul Tıp Fakültesi retim kadrosunda yer almış olmaları neticesi İstanbul Tıp Fakültesi, 1933'teki Atatürk'ün niversite Reformu'ndan sonra Avrupa'nın en önemli tıp fakültelerinden biri haline geldi.

İslam eserlerinin Latinceye evrilmesinde Avrupa'daki Rnesansa büyük katkıları olan Yahudi alimlerin, koyu Katolik ve ırkçı zihniyet neticesi 15.yüzyılda İtalya ve İspanya'dan kovulmaya başlaması ile 1453'te fe-tih-ten sonra İstanbul'da 550 yıl önce bir niversite kuran Fatih Sultan Mehmed, bilhassa İtalya'dan kaçan Maestro Jacobo (sonradan Müslüman olarak Yakup Paşa olmuştur) ve İspanyalı Ephraim b. Sandschi gibi Yahudi hekimleri etrafına toplamıştı. Buna İtalya'dan getirttiği ressam Gentile Bellini, Matteo de Pastis ve mimar Antonio Filarete'yi, Trabzon'un zaptından sonra sarayına intisab eden Rum asıllı Georgios Amirutzes'i, Semerkant'tan Ali Kuşi'yi, İ-ran'dan gelen ve İstanbul'da tesis ettiği Hastane ile Tıp Akademisinin başkanı yaptığı ve 20000 akçe gibi yüksek aylık verdiği Ahmet Kutbeddin ile Altunizade, Ahi Çelebi, Beşir elebi gibi Türk hekimleri ile alimlerini de katarak İstanbul'da ilk üniversiteyi kuran ve ilk Türk rönesansını yaratan Fatih Sultan Mehmed'in bu büyük dahiyane eseri ile Atatürk'ün 1933'te başlattığı niversite Reformu arasında çok büyük benzerlikler olduğuna

Prof.Arslan Terzioğlu bildirisinin sonunda dikkatleri çekti.

Graz Üniversitesi eski rektörü Prof. Dr.Dr.h.c.Th.Kenner ve Prof. Dr.Zeki Karagülle'nin yönettiği ikinci oturumda Avrupa Üniversiteleri ile İstanbul Üniversitesi ilişkileri konusundaki bildirilere yer verildi. Graz Üniversitesi bilim tarihi profesörü Prof.Dr.Kernbauer Avusturya Üniversiteleri ve İstanbul Üniversitesi ilişkilerini kısa ve öz olarak incelerken, Paduva Üniversitesi Tıp Tarihi Enstitüsü Direktörü Prof. Dr.G.Zanchin Kuzey İtalya Üniversiteleri ile İstanbul Üniversitesi arasındaki ilişkilere bilhassa tıp sahasını göz önünde tutarak değindi. Paduva ve diğer Kuzey İtalya Üniversitelerinde tıp tahsili yapan Osmanlı Türklerinden bahsedildi. Londra ve Texas Üniversitelerinden Prof. Dr.G.Russel da İngiliz Üniversiteleri ve İstanbul Üniversitesi arasındaki ilişkilerden detaylı bir şekilde söz etti. Paris Üniversitesi'nden Dr. Michele Nicolas, Prof. Dr.Afife Mat'la verdikleri ortak bildiride İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nin Fransa ile olan akademik ilişkilerini detaylı olarak incelediler. Viyana'dan Doç.Dr.M.Skopec de Viyana Üniversitesi ile İstanbul Üniversiteleri ilişkilerini bildirisinde ayrıntılı ve bilimsel bir şekilde ortaya koydu.

Bu simpozyumun son oturumu "Atatürk'ün Üniversite Reformu ve Avrupa" konusuna tahsis edilmişti ve Prof.Arslan Terzioğlu ile Dr.Susan Ferez-Schwartz'ın başkanlığında yapıldı. Graz Üniversitesi eski rektörü Prof. Dr.Dr.h.c.Th.Kenner Avrupa'da İmparatoriçe Maria Teresia'dan beri yapılan, Alexander von Humbold'dan son Avrupa Birliği dönemine kadar gerçekleştirilen Üniversite Reformlarını, Atatürk'ün 1933'te yaptığı Üniversite Reformu ile karşılaştırdı ve Atatürk'ün bu alanda ne kadar ileriye gören bir devlet adamı olduğuna işaret etti. Prof. Dr.Dr.Arslan Terzioğlu bildirisinde, Atatürk'ün Üniversite Reformu'nun Avrupa

Üniversite ve Kültür Tarihi Açısından Önemine değinerek şu hususları belirtti:

"Atatürk'ün Üniversite Reformu ile görev alan çok değerli yerli ve yabancı profesörlerle, İstanbul Üniversitesi ile İstanbul Tıp Fakültesi Avrupa'da ön plana geçmişti. Âkil Muhtar, Mazhar Osman, Hulusi Behçet gibi hocaların yanı sıra W.C.Röntgen'in x-ışınlarını keşfinden sonra röntgen tekniği ve radyolojiye dair buluşlarıyla en büyük gelişmeyi sağlayan Friedrich Dessauer, esansiyel hipertansiyonun ve diyabet tedavisinde Syntalin'in keşfi, dahiliyeci Erich Frank ve göğüs cerrahisine hocası Sauerbruch kadar yön veren Rudolf Nissen gibi bir cerrahın ve diğer pek çok hocanın İstanbul Tıp Fakültesi'nde çalışması bu fakültenin o zamanlar Avrupa'da tıp alanında ilim meşalesini en önde taşıyan bir fakülte gözüyle bakılmasına sebep olmuştur. Buna en büyük delil de Erich Frank'ın İstanbul Tıp Fakültesi'nde yayınladığı "New Istanbul Contributions to Clinical Science" mecmuasının II.Dünya Savaşı'ndan sonra 1950'li yıllarda bile her yeni sayının içinde daha ne gibi tıbbi bir yenilik yer alacak düşüncesiyle Avrupa'da sabırsızlıkla beklenen bir dergi olması gösterilebilir. Dermatoloji hocası Hulusi Behçet'in bugün de kendi adıyla tıbbi literatürde yer alan Behçet Sendromunu keşfi, Âkil Muhtar'ın kendi alanındaki Avrupa tıp literatürüne geçen buluşları, Mazhar Osman'ın psikiyatride kendi ekolünü kurması, Süheyl Ünver'in Türk tıp tarihi alanında Avrupa'da ilgiyle takip edilen araştırmaları, Atatürk'ün Üniversite Reformu ile İstanbul Tıp Fakültesi'nde Türkiye'de tıbbi alanda bir rönesansın doğuşunun en büyük delilleridir."

Atatürk'ün gerçekleştirdiği Üniversite Reformu tarihte benzerine az rastlanacak çapta büyük bir reformdu. Öyle ki, Ankara'ya ve İstanbul Üniversitesi'ne Avrupa'dan çağrılan profesör, doçent ve asistanların sayısı 144 olup, İstanbul Üniversitesi'nde 27 Türk ordinaryüs profesöre karşın 38 yabancı ordi-

naryüs profesör yabancı Avrupalı profesördü. Ayrıca 325 üniversite öğretim elemanından 85'i yabancı , Avrupalı idi. Bu durum, Atatürk'ün Üniversite Reformu'nu araştıran Avrupalı ve Alman bilim adamlarınca, o zaman İstanbul Üniversitesi'nin Avrupa'nın en iyi "Alman Üniversitesi" olduğu şeklinde değerlendirilmektedir.

Böylece büyük Atatürk'ün, Üniversite Reformu ile daha o zaman, Türkiye Avrupa Birliğine girmiş gibi, İstanbul Üniversitesinde Avrupa'nın en iyi üniversitesini yaratması ve üniversite eğitiminde Orta Avrupa üniversite eğitiminin en ileri şeklinin uygulanması, bugün Avrupa Birliği'ne girme aşamasında olan Türkiye'mize yol gösterici niteliktedir.

Frankfurt a. Main Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Prof. Dr.O.Winkelmann "Atatürk'ün Üniversite Reformu'nda Büyük Rol Oynayan Prof. Dr.Dr.h.c.Ph.Schwartz ve Frankfurt Üniversitesi" konulu ilginç bildirisinde, daha önce Osmanlı döneminde Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'de görev alan dermatolog Prof. Dr.E. von Düring'in şu iki kehanetine değindi: Der Tag isimli Almanya'daki günlük bir gazeteye 1909'da, Jön Türkler ile İttihat ve Terakki cereyanından bahsederken, bunların arasından büyük reformlar yapacak büyük bir devlet adamı çıkabileceğini belirterek, şahsen hiç tanımadığı Atatürk gibi di-rayetli bir devlet adamının geleceğini tahmin etmişti. Ayrıca 1933'teki Üniversite Reformu'na esas olan İsviçreli Prof.A.Malche'in verdiği Üniversite Reform Raporu'na benzer bir teklifi Prof. Dr.Ernst von Düring 1916 yılında "Archiv für Schiffmedizin" isimli bir tıp dergisinde yayınlamıştı. Bunu, kendisi hekim olmayan Prof.Malche'in görmüş olma ihtimali olmamakla birlikte, aradaki benzerliğin çok enteresan olduğuna dikkat çeken Prof. Winkelmann, Prof.Schwartz'ın Atatürk'ün 1933'te Üniversite Reformu'nda oynadığı role değindikten sonra, 1950'li yıllarda Frankfurt Üniversite'sine dönmek iste-

yen Prof.Schwartz'a, bu üniversitenin sudan bahanelerle red cevabı vermesi neticesi Prof. Schwartz'ın ABD'ye gittiğini belirtti.

Son olarak Münih Tıp Fakültesi'nden Prof. Dr.Dr.h.c.W.Gernet de "Atatürk'ün Üniversite Reformu'nda Prof. Dr.Dr.A.Kantorowicz'in Katkıları" konulu bildirisini sundu.

Simpozyumun kapanış konuşmasını yapan Prof. Dr.Ph.Schwartz'ın İsviçre'de psikiyatrist olarak çalışan kızı Dr.Susan Ferenz-Schwartz, babası ile 1933 Reformu'nda İstanbul'a geldiklerinde ağabeyi Andreas Schwartz ile birlikte ilkokul tahsilini İstanbul'da yaptıklarından güzel bir Türkçe ile bahsederek, Türklerin Avrupa'da rönesansa katkıları olduğunu, o dönemden beri, horlanmış milletlere daima yardımda bulunan yüce bir millet olmasına rağmen, bugün İsviçre, Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinde horlanmalarını ve Avrupa Birliği'ne almakta zorluk çıkarmalarındaki mantığı anlamının mümkün olmadığına değindi. Babası gibi, kendisi ve kardeşinin de Türkiye'yi ikinci vatanları olarak gördüklerini belirterek, büyük Atatürk'ün 1933'teki Üniversite Reformu ile İstanbul Tıp Fakültesi'nin Avrupa'nın en iyi tıp fakültesi haline getirmesini Avrupa ülkelerinin unutmamaları gerektiğine değindi. Dr.Susan Ferenz-Schwartz'a İstanbul Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr.Faruk Erzenin, Fakülte adına babası Prof. Dr.Dr.h.c.Ph.Schwartz'a şükran plaketini sundu. Böylece bu simpozyumun son bilimsel oturumu kapandı.

Aynı günün gecesini, Alman Başkonsolosluğu'nun verdiği bir resepsiyonu, 31 Mayıs Cumartesi günü İstanbul'un tarihi yerleri, bilhassa Arkeoloji Müzesi ve oradaki İstanbul'un fethi sergisi ziyaret edildi. İstanbul Üniversitesi Merkez Binası'nda Tarih ve Kültür Merkezi'nin açılışından sonra, kaldıkları Eresin Otel'de ünlü piyanist Prof. Hülya Tarcan'ın verdiği konseri müteakip İstanbul Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Faruk Erzenin'in verdiği resepsiyonla bu uluslar arası

simpozyum kültür açısından böyle güzel bir etkinlikle sonuçlandı.

1 Haziran Pazar günü gemi ile Boğaz gezisinden sonra Alman Hastanesi'nde verilen resepsiyonda, Alman Hastanesi Başhekim Prof. Dr. Erol Düren yaptığı konuşmada 19. yüzyılda bu Alman Hastanesi'nin, Almanya'dan o zaman Osmanlı İmparatorluğu'na çalışmaya gelen Alman işçileri ve Alman denizcileri için yapıldığını belirtmesi bütün yabancı misafirlerde büyük bir ilgi uyandırdı.

2 Haziran 2003 Pazartesi günü, kardeş Münih Tıp Fakültesi ile 22 yıldır devam eden ortak işbirliği çerçevesinde düzenlenen "XI. Münih Haftası" saat 9'da İstanbul Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Faruk Erzen ve Münih Erich Frank Kurumu Başkanı Prof. Dr. D. Reinhardt'ın konuşmaları ile açıldı. Prof. Dr. Peter Scriba'nın "Alman Sağlık Sisteminde Reformlar" konusundaki konferansın-

dan sonra Prof. Dr. B. Koletzko, Prof. Dr. Yoon Shin, Doç. Dr. Ania Muntau, Prof. Dr. D. Reinhardt *Pediyatri'ye dair*, Prof. Dr. Jörg C. Tonn *Nöroşirürji*, Prof. Dr. S. Stotz *Ortopedi*, Prof. Dr. W. Eisenmenger *Adli Tıp*, Prof. Dr. A. Feige (Nürnberg) *Kadın Hastalıkları ve Doğum*, Prof. Dr. W. Gernet *Protez (Dişhekimliği)* ve Dr. Dirk Andre Clevert *Radyoloji* alanında ilgili kliniklerde öğrenci, asistan ve öğretim üyelerine birer konferans verdiler. Böylece 16. İstanbul Tıp Fakültesi Kurultayı büyük bir başarı ile sona erdi. Ülkelerine dönen yabancı öğretim üyelerinin gönderdikleri teşekkür mesajları da bu başarıyı teyid etmektedir.

Bu uluslar arası bilimsel toplantı ile İstanbul Üniversitesi'nin ve İstanbul Tıp Fakültesi'nin, 550. kuruluş yıldönümünde bir kez daha Avrupa ve ABD'ye tanıtılmasında başarılı olmanın mutluluğu bütün milletimize aittir.